

קונטרס

מַחֲיִית עֵמֶלֶק

יגלה נוראות ונפלאות ממחית עמלק, ויגלה איך
זוכים למחות את עמלק שנמצא אצל כל אחד ואחד.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁלַכְל אָחַד
מֵאֲתָנוּ יֵשׁ עֲמָל"ק שְׁבַגִּימְטְרִיָּה סַפ"ק
— בְּתוֹךְ לִבְנוֹ, שְׁמַכְנִיס סְפִיקוֹת (שְׁמוֹת
ז'): "הַיֵּשׁ הַזֶּה" הַבְּקָרְבָנוּ אִם אֵין".
וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְמַחֵק אֶת הָעֲמָלֵק הַזֶּה
וְלְהַתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתכב)

קונטרס

מַחֲיֵת עֵמֶלֶק

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! יֵשׁ בְּעַם יִשְׂרָאֵל מִצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "מַחֲיֵת עֵמֶלֶק", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כה, יז): "זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֵמֶלֶק בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְךָ מִמִּצְרַיִם, אֲשֶׁר קָרַךְ בַּדֶּרֶךְ וַיִּזְנַב בְּךָ כָּל הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיךָ, וְאַתָּה עָיַף וַיִּגַע וְלֹא יָרָא אֱלֹקִים" וְגו'. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (ראש השנה ג): עֵמֶלֶק מֵעוֹלָם הָיָה רְצוּעַת מַרְדּוּת לְיִשְׂרָאֵל. עֵמֶלֶק הִיָּתָה הָאֵמָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁהִתְחִילָה לְקַרֵּר אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהַכְנִיס בָּהֶם כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, יז): "הִיֵּשׁ הַיְוָי"ה בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין וַיָּבֹא עֵמֶלֶק"; אוֹמֵר עַל זֶה רַש"י: תָּמִיד אָנִי בִּינֵיכֶם וּמְזַמֵּן לְכָל צָרְכֵיכֶם, וְאַתֶּם אוֹמְרִים: הִיֵּשׁ הַיְוָי"ה בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין?! חֲיִיכֶם שֶׁהַכֶּלֶב בָּא וְנוֹשֵׁף אֶתְכֶם, וְאַתֶּם צוֹעְקִים אֵלַי; אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֵין פְּסִיקָתָא רַבְחֵי יב): הַכֶּלֶב זֶה עֵמֶלֶק. רַבְנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ג'): הַעֲזִי פָּנִים שְׁמִפְרִיעִים לְאָדָם לְהִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵנָה וּבְחַמִּימוֹת וּבְדַבְּקוֹת, הֵם הֵם

הכלבים, כמו שכתוב (ישעיה נב, יא): "והכלבים עזי נפש". אם יש איזה רשע מרשע, שמקרר את בר ישראל ואומר לו: "מה לך לבוא אל הקדוש-ברוך-הוא ולדבר אליו, הרי אינו שומע אותך, ואינו צריך אותך" — זו קלפת עצמלק! כי באמת אין שום מציאות בלעדי הקדוש-ברוך-הוא, והוא יתברך מחיה ומנהיה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר — זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, כל אדם צריך להחדיר בעצמו כל-כף את הבורא יתברך שמו, עד שלא יראה ולא ישמע ולא ינשם רק רוחניות חיות אלקות. פי תמיד יציר בדעתו איך שכל העולם כלו הוא אור האין סוף ברוך הוא, והוא עומד בתוך האור הזה המסבב אותו מכל צד. וצריך להגיע למדרגה כזו, שאפלו כשמדבר עם בני-אדם, אינו מדבר אלא אל הקדוש-ברוך-הוא. אדם צריך לזכות להגיע למדרגה כזו בגלוי אלקות, שידע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ולכן אפלו כשמדבר עם בני-אדם, שיחשבו שהוא מדבר אליהם, ובאמת הוא מדבר אז אליו יתברך. וזו המדרגה הכי עליונה, ואין עוד מעלה גבוהה הימנה, שאדם יודע שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל, וממילא — אל מי אני מדבר? רק אל הקדוש-ברוך-הוא. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א,

סימן ה'), אֲשֶׁר זוֹ דַרְכָּם שֶׁל הַצְּדִיקִים, שֶׁתְּמִיד דְּבוּקִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתְמִיד מִתְפַּלְלִים אֵלָיו, אֲבָל יֵשׁ זְמַן שִׁישׁ גְּזֻרוֹת רָעוֹת, וְאֵין יְכוּלִים לְדַבֵּר פְּתוּחַ אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי הֵם מִלְּבִישִׁים אֶת הַתְּפִלָּה בְּאִיזָה מְאֹמֶר, וְחוֹשְׁבִים שֶׁהֵם מְדַבְּרִים דְּבוּרֵי סֶרֶק עַל דָּא וְעַל הָא, אוֹ שְׂאוּמְרִים אִיזָה דְּבַר תּוֹרָה, וְאֲנָשִׁים שׁוֹמְעִים, וּבֵין כֶּף הֵם מִלְּבִישִׁים אֶת הַתְּפִלָּה בְּתוֹךְ הַמְּאֹמֶר הַזֶּה וּבְתוֹךְ הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ, שֶׁזֶה מֵה שֶׁכָּתוּב (דְּבַר־אֵלֹהִים יד): "בְּגִזְרַת עִירִין פִּתְגָּמָא, [אֲזִי] וּמֵאמֶר קְדִישִׁין שְׂאֵלְתָא"; כְּשִׁישׁ גְּזֻרוֹת עַל עִם יִשְׂרָאֵל, אֲזִי הַצְּדִיק מִלְּבִישׁ תְּפִלוֹתָיו בְּמְאֹמֶר. הַצְּדִיקִים הָאֵמֶתִיִּים כָּל-כֶּף דְּבוּקִים בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל אָנוּ קִטְנֵי הַמַּח וְהַשֶּׁכֶל, אֵין לָנוּ הַשְּׂגָה בְּדַבָּר זֶה, מִכָּל שֶׁכֶן וְכָל שֶׁכֶן כְּשֶׁאָדָם פָּגַם בְּבְרִית, עַל-יְדֵי-זֶה נִפְגָּם מַחוּ, וְנִכְנָסוּ בּוֹ סְפִקוֹת: "הֵיִשׁ הַוְיָ"ה בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין", אֲזִי "וַיְבֹא עֲמֶלֶק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל"; עַקֵּר מִלְחָמַת עֲמֶלֶק זֶה הַסְּפִקוֹת, לְהַכְנִיס בְּאָדָם סְפִקוֹת — "אֵינְךָ שׁוֹה דְּבַר, מִמֶּךָ לֹא יִהְיֶה מְאוּמָה" וְכַדוּמָה כָּל מֵינֵי מַלּוֹת יְאוּשׁ.

וְלִכֵּן יֵשׁ לָנוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "מְחִית עֲמֶלֶק", עֲלֵינוּ לְמַחֵק אֶת עֲמֶלֶק הַזֶּה. וְכִיצַד זֹכִים לָזֶה? עַל-יְדֵי שְׂאָנוּ מְגַלִּים לְכָלֵם, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעַדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל. וְזֶהוּ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת נח): "לֵךְ הַוְיָ"ה

הַמְמַלְכָה" — זו מְלַחֶמֶת עֵמֶלֶק; בְּזֶה שְׂמַגְלִים
 וּמְפָרְסָמִים לְכֻלָּם, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא, וְאִין
 בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, בְּזֶה בַעֲצָמוֹ נִמְחַק עֵמֶלֶק. וְזוֹ הַמְצוּת
 עֲשֵׂה שְׂיֵשׁ לָנוּ: "זְכוּר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֵמֶלֶק, בְּצֵאתְךָ
 מִמִּצְרַיִם", כְּשִׁיִּצְאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וְאִז רָאִינוּ אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים
 שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יד):
 "וַיֹּאמְרוּ בְּה' וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוּ", אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
 (מְכִילְתָא בְּשַׁלַּח): אִם בְּמִשְׁה הָאֱמִינוּ, בְּה' לֹא כָּל שָׁכֵן?!
 אֲלֹא שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְאֱמוּנָה, אֲלֹא עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת
 לְצַדִּיקִים, אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְאֱמוּנָה רַק עַל-יְדֵי מִשְׁה
 רַבָּנוּ. וְאוֹמֵר רַבָּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), שְׂאֵי
 אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְאֱמוּנָה אֱמֵתִית, לְהֵאֱמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, רַק כְּשֶׁאָדָם מְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, אֲשֶׁר דְּבוּק
 בּוֹ יִתְבַרֵּךְ, וְנוֹתֵן לְאָדָם עֲצוֹת, אֵיךְ לְהִתְחַזֵּק וְאֵיךְ
 לְהִתְגַּבֵּר עַל עֵמֶלֶק כְּזֶה, שְׂמִכְנִיס בְּאָדָם כְּפִירוֹת
 וְאֶפִיקוֹרְסוֹת וּסְפִקוֹת, וְשׁוֹבֵר אוֹתוֹ לֹמֵר: "מִמֶּךָ לֹא יִהְיֶה
 מְאוּמָה, אֵינְךָ שְׁוֶה כְּלוּם, מִי צָרִיךְ אוֹתְךָ?!!" וְזֶה עוֹבֵר
 עַל כָּל יְהוּדִי, שֶׁהָעֵמֶלֶק שְׁלוֹ רוֹצֵה לְשַׁבְּרוֹ, אֵף שֶׁאָדָם
 רָאָה כְּבָר נְסִים וְנִפְלְאוֹת, שֶׁהוֹצִיאוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מִהַמְצַר וְהַצְּמִצּוּם שֶׁהָיָה שָׁם, שֶׁזוֹ גְלוּת מִצְרַיִם, כְּמוֹ
 שְׂאוֹמֵר הָאֲר"י ז"ל (לְקוּטֵי תוֹרָה בֵּא): מִצְרַיִם — שְׁתֵּי
 תְּבוֹת: מִצְרַיִם, הַמְחִיזִן הֵם בְּמִצְרַיִם. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה יג, סִימָן ד'), שֶׁכָּל הַמְלָכִיּוֹת

נקראות על שם מצרים, על שם שהיו מצריין לישראל.
 ומי היה הראשון שקם על עם ישראל כשיצאו ממצרים?
 עמלק. אף שראו נסים ונפלאות בצאתם ממצרים, עד
 שאומרים חכמינו הקדושים (מכילתא בשלח): ראתה שפחה
 על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי, שהיה הנביא
 הגדול ביותר שגלה את המרכבה העליונה, ואצלו נתקיים
 (יחזקאל א'): "נפתחו השמים ואראה מראות אלקים",
 ומשה רבנו על ים סוף האיר אפלו על הפחותים גלוי
 אלקות, שגם הם ישיגו אורות צחצחות, אורות עליונים,
 ואם-כן היו אז במדרגה הכי עליונה, אף-על-פי-כן
 "ויבוא עמלק וילחם בישראל". ודבר זה שיך בכל דור
 ודור. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (פסחים קטז): חייב
 אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים; ענין של
 יציאת מצרים שיך לכל בר ישראל, ולכן אומרים חכמינו
 הקדושים, שהכניסו את ענין יציאת מצרים ביעת קריאת
 שמע, כי קריאת שמע זה גלוי אלקות, אמונה, שאנו
 מאמינים בהקדוש-ברוך-הוא, ואנו מגלים ומפרסמים
 לכלם בכל יום ויום ערב ובקר: "שמע ישראל הוי"ה
 אלקינו הוי"ה אחד", לגלות לכלם: תדעו לכם, שרק
 הקדוש-ברוך-הוא מנהיג את העולם ולא אחר, ואין
 בלעדיו יתברך כלל, ואל תתבלבלו משום בריה
 שבעולם, ואף אחד שלא ישבר אתכם לומר שאינכם
 שוים מאומה, אין משג כזה, שאחד יכול לומר לזולתו:

"אתה אינך שוה, וממך לא יהיה שום דבר", מי אומר לך דבר כזה? עמלק. ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יט): כי שבע' יפל' צדיק' וקם' — סופי תבות: עמל"ק. עמלק רוצה שהצדיק יפל, אבל גדלתו של הצדיק, שאפלו הוא נופל שבע פעמים, אף על פי כן לבסוף "וקם", הוא קם, ואין יכולים לשבר אותו. וזה כח הצדיק האמת, שמחזיר בנו, אשר אין שום יאוש בעולם כלל, וכמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עח), שאסור להתיאש אפלו במצבים הכי קשים. וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קיב): אם אתה מאמין שיכולים לקלקל, תאמין שיכולים לתקן; אין משג כזה שאדם יחזיק את עצמו שהוא מיאש, ואינו שוה מאומה — הן בגשמיות והן ברוחניות, אין מציאות כזו! ואת הלמוד הזה אנו מקבלים ממשה רבנו, מהצדיק האמת שבכל דור ודור. אבל זה לעמת זה יש עמלק, אשר הוא עושה ליצנות, כמאמר ז"ל (מדרש תנחומא, יתרו פרק ג'): לץ תפה — זה עמלק; כיצד עמלק מפה את האדם? על ידי ליצנות. אין עוד קלפה חזקה יותר מקלפת הליצנות, והיא אבי אבות הטמאה, ובגיי אדם מתרחקים מהקדוש ברוך הוא רק מחמת קלפה זו. ובפרט מהו הכח של הזמן עמלק? שמתלוץ מהצדיק האמת.

וזאת אנו רואים בחוש, הנה הקדוש-ברוך-הוא מזכה נשמה, שתתקרב אל צדיק אמת, והצדיק מגלה לאדם את הקדוש-ברוך-הוא, מתדיר בו אמונה ברוחה ומזככת, עד שנסכם אצלו, שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל זה אלקות ואלקות זה הכל, וכל הבריאה כלה זה לבוש לגבי אין סוף ברוך הוא, ומה שאתה רואה, ומה שאתה שומע, ומה שאתה נושם, ומה שאתה רק מרגיש, תדע לך שהכל זה אלקות, אבל בלבוש הזה, כי דומם, צומח, חי, מדבר, זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא. היש עוד מדרגה גבוהה יותר מזו, שאדם ירגיש רק את הקדוש-ברוך-הוא?! הרי אדם שמחזיק בזה, עליו נאמר: עולמך תראה בחייה, אצלו כבר נמצא העולם הבא בזה העולם, הוא מרגיש בעולם הזה כדגמת העולם הבא, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן צו), שאדם צריך להרגיל עצמו עוד בעולם הזה לחיות כדגמת העולם הבא; אבל קלפת הליצנות היא אשר עוקרת את האדם מהצדיקים האמתיים. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (פסחים קיב:), שרבנו הקדוש צוה את בניו: אל תדורו בשכנציב, משום דליצני הוו ומשכו לך בליצנותא; היתה עירה בשם שכנציב, וכל אנשיה ליצנים היו, אמר רבנו הקדוש לבניו: אל תגורו בעירה זו, כי ליצנים ישנם שם, ויקררו אתכם בליצנותם. כי הטמאה הכי גדולה היא הליצנות. ואומר רבנו ז"ל

(לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קלג), שְׁכַל הָעוֹלָם כְּלוֹ מְלֵא אורות, רואים רק אלקות, אבל היד הקטנה מעלמת ומסתרת את האלקות. הנה הצדיק האמת מגלה את הקדוש-ברוך-הוא, מחזק אותנו, מעודד ומשמח אותנו, לוקח את הכי גרועים, ומחזיר בהם גם-כן אלקות, עד שמרגישים את הקדוש-ברוך-הוא, והנה בא איזה ליצן, ועושה עם היד איזו תנועה והטיה, פאומר: "מה!? מה יש לך להיות שם!? הלא פלוני לא מחזיק ממנו, אלמוני לא מחזיק ממנו" וכו' וכו', ואדם שוטה ואויל, ומחליף עולם עומד בעולם עובר. פי אין לאדם ישוב הדעת, וחושב שיש לו לחיות בזה העולם אלה שנים, וממילא אומר: "מה יש לי ללכת אל הצדיק האמת, שמגלה לי את הקדוש-ברוך-הוא, הלא יש לי עוד זמן בשביל דברים כאלו". וכן נכנסים אצלו כל מיני דמיונות של שוא וכו'. "ומי אומר שהוא צדיק, הלא פלוני אומר שהוא קל שבקלים, ואלמוני אומר שהוא סתם אדם פשוט", וכדומה כל מיני פתויים שמכניס עמלק באדם, כל מיני קרירות, לקררו ולרחקו מהקדוש-ברוך-הוא.

ולכן יש לנו מצות עשה של: "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתך ממצרים", כשיצאנו ממצרים משה רבנו מסר נפשו בעבור עם ישראל, ונתן עשר מכות לפרעה ולמצרים, קרע לעם ישראל את היס,

מחית עמלק

קצה

שיוכלו לעבר בחרבה, עלה לשמים והוריד לנו תורה, גלה לנו את הקדוש-ברוך-הוא, נתן לנו מצוות שהן רצונו יתברך, נתן לנו לאכל מן, לשתות מן הבאר, סבב אותנו בענני כבוד, ולא היינו חסרים דבר. והנה בא עמלק ומקרר את האדם ואומר לו: "מה לך להיות אצל משה?!" עד כדי כך, שאומרים חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה נב), שהיו ליצני הדור אומרים, וכי אפשר שהשכינה שורה על-ידי בן עמרם? ! שמו שמים! משה רבנו מציל את עם ישראל מכליון, הקדוש-ברוך-הוא רצה לכלות את כלל ישראל, מחמת שעשו את העגל, ומשה רבנו מוסר נפשו בעבורם, ואומר: "מחני נא מספרך", תמחק אותי, אבל לא את נשמות ישראל. ולבסוף באים ליצני הדור, ואינם יכולים לקראו בשמו, אלא אומרים: 'בן עמרם' יקים לנו את המשכן?! ודבר זה טוב בכל דור ודור, שהקלפות והסטרא אחרא, הנואפים ככלבים — הם הליצנים, ומתלווצים מהצדיקים האמתיים הדבוקים באין סוף ברוך הוא. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט.) על הפסוק (תהלים א, א): "ובמושב ליצים לא ישב", שלא ישב במושב אנשי פלשתים, מפני שליצנים היו. וזו קלפת עמלק — להתלווצץ מצדיקים הדבוקים באין סוף ברוך הוא, ולקרר בני-אדם מהם ולרחקם. הסמ"ך-מ"ם הוא שרו של עשו, עמלק הוא נכדו של עשו, בנו של אליפז, והוא

מְקַרֵּר אֶת כָּל יְהוּדֵי, שְׁזָה "אֲשֶׁר קָרַךְ בְּדֶרֶךְ", מְקַרֵּר אוֹתָךְ: "מַה לָּךְ לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכוֹנֵנָה?! מַה לָּךְ לְהִתְבוּדֵד אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ, אַף אֶחָד אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אוֹתָךְ, אַתָּה מְדַבֵּר אֶל הַקִּיר" וכו', וּמְכַנִּים בְּאָדָם כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת. וְהַצְדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הוּא לוֹחֵם נִגְדוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת יז, יא): "וְהָיָה כִּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל, וְכִאֲשֶׁר יִנִּיחַ יָדוֹ וְגִבֹר עַמְלָק", שׁוֹאֲלִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראש השנה כט.): וְכִי יָדְיוֹ שֶׁל מֹשֶׁה עוֹשׂוֹת מְלַחְמָה אוֹ שׁוֹבְרוֹת מְלַחְמָה? אֵלָּא בְּזִמְן שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְסַתְּפָלִים כְּלַפֵּי מַעְלָה — הָיוּ נוֹצְחִים. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הִגְבִּיֵה יָדְיוֹ אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִרְאָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשְׁעֵן, אֵלָּא עַל אֲבִינוֹ שֶׁבְּשָׁמַיִם, אִם אָנוּ רוֹצִים לְהַצְלִיחַ, אֲסוּר לְהִתְפַּעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, אֵלָּא לְבָרַח רַק אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ. הֵלֵּא אָדָם עוֹבֵר בְּחַיִּים כָּל-כָּף הַרְבֵּה נְסִיווֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, חוֹבוֹת וְצָרוֹת, וְאֵין מִי שֶׁיְהִיֶּה נָקִי מִזֶּה. רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם מְסַכְסָכִים זֶה עִם זֶה, אֲשֶׁר זוֹהִי הַגְּלוּת הַמְּרָה, שֶׁיֵּשׁ מַחְלָקָת בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה בָּא מְקַלְפֵת עַמְלָק, שֶׁמְקַרְרֵת יְהוּדֵי מִיְהוּדֵי, וְזֶהוּ הַמֶּן-עַמְלָק שֶׁאָמַר (אֶסְתֵּר ג, ח): "יִשְׁנֹו עִם מְפָזֵר וּמְפָרֵד בֵּין הָעַמִּים", וְכֹל הַקְּלָפָה שֶׁלוֹ רַק לְהַפְרִיד בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן יֵשׁ לָנוּ מְצוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "מְחִית עַמְלָק", עָלֵינוּ לְמַחֵק אֶת עַמְלָק הַזֶּה. שְׁמַכְנִים בָּנוּ סְפָקוֹת וּקְרִירוֹת וּמַחְלָקָת בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ.

ואף אחד בעולם אינו נקי מזה. אין אדם שיהיה טהור מגזענות. אשכנזי מדבר על ספרדי וספרדי מדבר על אשכנזי, וכי עשה לה משהו? ! הדם שלו פחות אדם משלה? ! וכן בין הספרדים יש עדות עדות, וכן בין האשכנזים יש עדות עדות, ואם לא די בזה, באו כל המפלגות שנקראות מלשון פלג פלג, כדור ההפלגה, שמפלגים את העם, וכל אחד צועק, שרק המפלגה שלו היא אמת, כל אחד מחזיק שרק הוא נמצא באמת וזולתו בשקר, בשעה שאנו עדים, שבכל יום ויום דם ישראל נשפך כמים, ואף אחד אינו יודע מי בתור, ואף-על-פי-כן תפנסו לבית-הכנסת, ותראו איך זה מדבר על זה, וזה מדבר על זה. זו קלפת עמלק, ועל זה נצטיינו במצות עשה: "זכור את אשר עשה לך עמלק בצאתך ממצרים", שעלינו לזכור, כי אחרי שראינו נסים ונפלאות בצאתנו ממצרים, שמשה רבנו גלה לנו כל-כף את הקדוש-ברוך-הוא, וחיזק ועודד ושמח אותנו, והנה כבר באים ליציא — דתן ואבירם, ומדברים על משה בלי בוששה. ואם לא די בזה, עוד גררו אחרים. וכן הוא בכל דור ודור, שקמים רשעים ארורים, עד שאומרים חכמינו הקדושים (תענית ז:): כל אדם שיש בו עזות פנים, מתר לקרותו רשע; וכן אומרים חכמינו הקדושים (שם): כל אדם שיש בו עזות פנים, מתר לשנאו; ובפרט אדם שקם לפני רבו, ומעיז פנים נגדו, אומרים חכמינו הקדושים (מדרש אגדה):

כל המעיו פנים בתלמידי חכמים, בגדול הדור, כאלו
 מעיו בפני המלך. מה אנו רואים, איך יתכן שאדם יפל
 בשאול תחתית ומתחתיו? ! הלא קבלת מהצדיק כל-כך
 הרבה טובות, הוא עזר לך, מסר את נפשו בשבילך,
 במצבים הכי קשים שהיו לך בחיים, הוא חזק אותך,
 הוא עזר אותך, הוא החדיר בך אשר אין שום יאוש
 בעולם כלל, ולפתע פתאם אתה מתהפך, ונעשה חצוף
 גדול ומדבר עליו? ! הנה אתה מראה בזה, שאינך אלא
 נואף גדול, וזהו עמלק, שהוא המקרר בני-אדם
 מלהתקרב אל הצדיק האמת, ועוד גורם לדבר כל דבר
 אסור על הצדיק האמת, אשר זו קלפת עמלק! ואת
 הקלפה הזו אנחנו צריכים לעקר מאתנו. ולכן אומרים
 חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב פהנא ג'): עמל"ק אלו שתי
 תבות: עמ-לק, שבא ללוק דמם של ישראל ככלב.
 מלקק דם. רואים אנשים עניים מרודים, שבורים
 ורצוצים, ורק הצדיק יש לו כח לחזקם ולעודדם,
 לשמחם ולקרבם אל הקדוש-ברוך-הוא. יש לו סבלנות
 אליהם, שומע בעצתם, עוזר להם במלה טובה. ולבסוף
 מה קורה? אותו איש שבור, עני ושפל, שקבל טובות
 עצומות מהצדיק, נעשה חצוף כזה, ואינו מתבייש לדבר
 נגד רבו, ומדבר עליו כל דבר אסור, זהו עמלק —
 עמ-לק, שבא ללוק דמם של ישראל ככלב. חכמינו
 הקדושים אומרים (שמות רבה, פרשה מב): חצוף שבחיות —

מחית עמלק

קצט

זֶה הַכֶּלֶב. יֵשׁ כָּל מִינֵי חַיּוֹת רְעוּת, חַיּוֹת טוֹרְפוֹת, אֲבָל הַחֲצוּף שֶׁבְכֻלָּן זֶהוּ הַכֶּלֶב. רוֹאִים אָדָם שֶׁהוּא אֲדִישׁ, גּוֹנֵב וְגוֹזֵל מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כְּסָפִים, אֵינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ לְדַבֵּר נֶגֶד רֵבוֹ — זֶהוּ כֶּלֶב, וְזֶהוּ עַמְלֵק! וְלִכֵּן הִסְמַל שֶׁל עַמְלֵק הָיָה כֶּלֶב — הַחֲצוּף שֶׁבַּחַיּוֹת, וְעַקֵּר כַּחוֹ זֶהוּ רַק לִיִּצְנוּת.

וְלִכֵּן אָנוּ מְצוּיִם בְּמַצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "מַחֲתֵת עַמְלֵק", שְׂאָנוּ נִמְחָה מֵאֲתָנוּ אֶת הָעַמְלֵק שְׁלֵנוּ, שְׁנַפְסִיק כָּבֵר אֶת הַהִסְתּוֹת הַפְּרוּעוֹת, שְׁנַחְדֵּל כָּבֵר מֵהַשְּׂנֵאָה שְׂאֲחָד שׁוֹנֵא אֶת הַשְּׂנֵי, אֲשֶׁר הִכֵּל בָּא מִכְפִּירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת. הַצְּדִיק הַאֲמֵת מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה וְלַיְלָה וַיּוֹם לְאֲחָד אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְהַחֲדִיר בָּהֶם אֱמוּנָה, וּבְכָל פַּעַם קָם נֶגְדוֹ כֶּלֶב אֶחָד וְנוֹשֵׁף אוֹתוֹ, וְהַצְּדִיק, אֵף שֶׁהוּא שָׁבוֹר וְרָצוּץ, וְהוּא בָּא וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ: "שְׁלַח נָא בְיַד תִּשְׁלַח", תִּשְׁלַח אֶת אַחֵר וְלֹא אוֹתִי, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַרִּיחַ אוֹתוֹ: "לֵךְ בְּכַחַךְ זֶה לַעֲזוֹר לְיִשְׂרָאֵל". וְשׁוֹב קָמִים כְּלָבִים חֲדָשִׁים שְׁנוֹשְׁכִים אוֹתוֹ, שׁוֹבְרִים אוֹתוֹ. וְאֵת זֶה עָלִינוּ לְזִכֹּר הֵיטֵב הֵיטֵב, מִי זֶה עַמְלֵק — עַם-לֵק, שֶׁבָּא לְלוּק דָּמָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּכֶלֶב, לֹא אֲכַפֵּת לוֹ מִדָּם יִשְׂרָאֵל. אָנוּ עֲדִים, שְׂדָם יִשְׂרָאֵל נִשְׁפָּף כַּמַּיִם, כָּל יוֹם וַיּוֹם יֵשׁ פְּגוּעִים, אֵין יוֹם שֶׁלֹּא נִהְרָגוֹת נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, אֲנָשִׁים חַפִּים מִפֶּשַׁע, אֵין יוֹדְעִים מֵהַ יוֹלֵד יוֹם, אָדָם קָם בְּבִקְרָה, וְאֵינוּ יוֹדְעִים אִם יִזְכֶּה לְגַמֵּר אֶת הַיּוֹם וְיִלְךָ לִישָׁן שְׁנִית. וְהִנֵּה

מחית עמלק

מסכן, דמו נשפך באפן כזה, שלא תאר ולא שער כלל, אדם נוסע באוטובוס, והנה מתפוצץ, רחמנא לצלן, אדם הולך לקניון לקניות, והנה נתפורר, השם ירחם, עד שבקשי יכולים ללקט את פיסות גופתו, השם ישמר. ועל זה אנו עדים, ורואים את זאת כמו עינינו. והקדוש-ברוך-הוא בוכה על צרתן של ישראל. ואנו כל-כף אדישים. במקום שנעקר מאתנו את העמלק הזה, ששונא אחד את השני, ומתגרה איש ברעהו, ועושה ליצנות מזה ומזה, וחושב שהוא יותר מהזולת, אז אנחנו עוד מגבירים את המחלקת, ומדברים זה על זה, ושונאים זה את זה, ומפלגים את העם, שזהו הסמ"ך-מ"ם הרשע, ימח שמו, שהוא מזרע עמלק, שאומר: "ישנו עם מפזר ומפזר בין העמים". ולכן אומרים חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה יג, סימן ה'): גאות אדם תשפילנו — זה עמלק, שנתגאה על הקדוש-ברוך-הוא בחרופיו וגדופיו. רואים אנשים נואפים ככלבים, עושים ליצנות מעם ישראל, הם קוראים את עצמם מנהיגי ישראל, ואינם אלא ערב-רב, כמו שכתוב בזהר (פנחס רלז): על הפסוק (איכה א, ה): "היו צריה לראש" — אלו הצרים נעשים ראש לעם ישראל, ואינם אלא ליצנים בעלמא, ומתחזים כעוסקים בתקוני נשמות, בשעה שהם נואפים ככלבים, ובעלי עברה נבזים, עמי ארצים גדולים, הם עוסקים בתקוני נשמות! אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן

(סא), שאינם יכולים להנהיג עצמם, וכיצד ינהיגו
אחרים!?

וזו מצות "מחית עמלק", שנוציא מאתנו את
הליצנות הזו, אדם שעבר על כל התורה כלה, ואינו
מתביש, והיום הוא כבר חכם — נותן תקונים ואומר
דעות, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פג), שזהו
יצר הרע גדול מאד לומר: תלמיד חכם זה נאה, ותלמיד
חכם זה אינו נאה; טמא מטמא, שפל ונבזה, מי אתה
לגמרי שתתערב?! אינך רואה מי הסמ"ך-מ"ם, שרו של
עשו, הסבא של עמלק, הוא רק מחליף בין תכלת לקלא
אילן; חכמינו הקדושים אומרים (מנחות מג:): תכלת דומה
ליים, וים דומה לכסא הכבוד. ולכן אנו מצוים בציצית,
שיהיה לנו חוט של תכלת, לקיים: "וראיתם אתו",
ואומרים על זה חכמינו הקדושים (במדבר טו, לט):
"וראיתם אתו" — זה סובב על הקדוש-ברוך-הוא, זה
סובב על הפתיל תכלת, התכלת דומה לים, והים דומה
לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד, אבל זה לעמת זה יש
'קלא' אילן כמספר 'סמא'ל', שמפריד בין 'האילן',
שהוא מספר 'צ'א' כמספר 'הוי"ה אדנ"י', שמים וארץ.
השלמות בזה העולם — שאדם יחבר את השמים
לארץ, "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ",
הקדוש-ברוך-הוא ברא את הבריאה לחבר בין השמים

מחית עמלק

לְבִין הָאָרֶץ, אֵין דְּבַר כְּזֶה שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה נִפְרָד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. אֵין דְּבַר כְּזֶה הַפְּרִשׁ בֵּין טָבַע לְהַשְׁגָּחָה, כְּמוֹ שְׂאוּמֵר רַבְּנוֹ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יז), שֶׁהַטָּבַע זֶה הַשְׁגָּחָה וְהַשְׁגָּחָה זֶה הַטָּבַע, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַפְרִיד בֵּין הַטָּבַע לְהַשְׁגָּחָה, כִּי אֵינָנו יוֹדְעִים מַה זֶה הַשְׁגָּחָה וּמַה זֶה טָבַע, מַה זֶה יְדִיעָה וּמַה זֶה בְּחִירָה, וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא), שְׂאֵין יְכוּלִים לְהַפְרִיד בֵּין יְדִיעָה לְבְּחִירָה, שֶׁהַכֹּל אֶחָד, וְזֶה עֲמַלְק, שֶׁמִּפְרִיד בְּאֵילָן הַקְּדוֹשׁ, בֵּין עוֹלָם הַבָּא לְעוֹלָם הַזֶּה. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְלֻקוּט שְׁמַעוֹנֵי שְׁמוֹת רַסד): כְּשֵׁיִשֵׁב הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כֶּסֶא מְלְכוּתוֹ, וְתִהְיֶה הַמְּשָׁלָה שְׁלוֹ, וְהִיתָה מְלַחֲמָה לְהוֹי"ה בְּעֲמַלְק. כְּשֵׁאֲנוּ גִדַע שָׂרֵק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלָךְ וּמְלְכוּתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה, זֶה הָאֵילָן הַקְּדוֹשׁ מְחַבֵּר הוֹי"ה לְאֲדֹנָי שְׁעוֹלָה צ"א, שְׁמַיִם וָאָרֶץ זֶה הוֹי"ה אֲדֹנָי, שְׁעוֹלָה בְּמִסְפָּר צ"א, כְּמִסְפָּר אֵילָן, כְּשֶׁמְחַבְּרִים אָרֶץ לְשָׁמַיִם וְשָׁמַיִם לְאָרֶץ, זֶה הָאֵילָן הַקְּדוֹשׁ. אֲבָל נֶגֶד תְּכֵלֶת שֶׁהוּא דוֹמָה לְיָם וְיָם דוֹמָה לְרִקִיעַ וְרִקִיעַ לְכֶסֶא הַכְּבוֹד, יֵשׁ קָלָא 'אֵילָן', ק'ל"א כְּמִסְפָּר 'סְמָא"ל', לְהַפְרִיד בֵּין ה'אֵילָן' הַקְּדוֹשׁ. וְלָכֵן יֵשׁ לָנוּ מִצְוָה שֶׁל "מְחִית עֲמַלְק".

וּמֵאַחַר שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת הַמְּגֻלָּה לָנוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַמְּחַזֵּק וּמְעוֹדֵד אוֹתָנוּ, עָלֵינוּ

לראות לצית אותו. כי עקר ההתקרבות אל הצדיק היא לציתו, ולא רק שיודעים מהצדיק וזה מספיק, אלא עקר השלמות לצית לדבריו, ועלינו להתבונן מה הצדיק רוצה מאתנו. ולכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), שעצות הצדיק הן עצות מהעולם הבא, הוא נותן לנו עצות מה שטוב בעבורנו בעולם הבא, ומקשר אותנו אף שאנו נמצאים פה בעולם הזה הגשמי והחמרי אל העולם הבא. הצדיק האמת פותח לנו את המסך והלב אשר הם ישנים, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס'): יש בני-אדם שישנים את ימיהם, והצדיק האמת מעורר מהשנה, ופותח את הפה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. ולכן אם אנו רוצים לדעת אם זכינו כבר ל"מחית עמלק", עלינו לבחון את עצמנו ולראות — אם אנו מתפללים אליו יתברך, אם אנו מתבודדים בכל יום לפניו, אם אנו באים ופונים אליו מכל העובר עלינו, סימן שאנו אוהזים בגלוי אלקות, ב"מחית עמלק", אבל אם יש בינינו עדין ספקות "היש הוי"ה בקרבנו אם אין", סימן שעמלק נמצא בינינו, כי אם אדם אינו משיח בינו לבין קונו, סימן שעמלק שורה בו, אם אדם מתרשל להתפלל שחרית, מנחה, ערבית, בחיות ובדבקות מתוך הסדור, אם אדם מתרשל ואינו בא לבית-הכנסת להתפלל: שחרית, מנחה, ערבית, ואומר: אתפלל כבר בבית, או מקצץ בתפלתו וכו', זהו עמלק

שְׁנַמְצָא בוּ, וַיֵּשׁ לָנוּ חוֹב לְמַחֲוֹתוֹ, מִצֻּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עֲמֶלֶק בְּצֵאתְךָ מִמִּצְרַיִם"; כְּשֶׁאָנוּ יוֹצְאִים מִמִּצְרַיִם, מִמִּצְרַיִם, מִהַגְלוֹת וְהַצְמָצוּמִים שֶׁלָּנוּ, עָלִינוּ לְרֵאוֹת לְמַחֲוֹת אֶת עֲמֶלֶק הַזֶּה שֶׁמְכַנִּים בָּנוּ סִפְקוֹת.

הַדָּבָר הָרֵאשׁוֹן ל"מַחֲיַת עֲמֶלֶק" זֶהוּ תְּפִלָּה; עָלִינוּ לְהַרְגִיל עֲצֻמְנוֹ לְבוֹא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת לְהַתְּפַלֵּל בְּמִנְיַן דִּיקָא: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, עֶרְבִית, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת ח.): אֵימַתִּי עֵת רְצוֹן? בְּעֵת שֶׁהַצְּבוּר מִתְּפַלְּלִים, אָז זֶה רַעְוָא דְרַעְוִין; וְכֵן אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת ו:): כָּל הַרְגִיל לְבוֹא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת בְּכָל יוֹם, וְיוֹם אֶחָד לֹא בָּא, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשֹׁאֵל בוּ; לְמִדִּים מִכָּאן מַה נִּקְרָאת הַשְּׂגָחָה, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁגֵּיחַ עַל כָּל נִשְׁמָה וְנִשְׁמָה, וְאִם יוֹם אֶחָד לֹא בָּא אָדָם לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, כְּבָר עָלָיו, שׂוֹאֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: הֵיכֵן הוּא? וְהִנֵּה נִתְגַּלָּה שְׂאָדָם זֶה חוֹלָה וְכוּ', אֲזִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׂוֹלַח לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, אוֹ נִתְגַּלָּה שְׂאָדָם זֶה צָרִיךְ לְרוּץ וּלְהַתְרוּצֵץ לְשֵׁלֶם חוֹבוֹת, אֲזִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁפִּיעַ עָלָיו שְׁפַע. לְמִדִּים מִכָּאן, אִם אָדָם רָגִיל לְבוֹא בְּכָל יוֹם לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וְלֹא מְשַׁנֵּה אִם יֵשׁ גְּשָׁמִים עֲזִים וְרוּחוֹת, הוּא מְקַיֵּם — "בְּבֵית אֱלֹקִים נִהְלָךְ בְּרַגְ"שׁ" — בְּרֵד, רוּחַ, גִּשְׁם, שֶׁלֵּג, הוּא בָּא תָּמִיד לְבֵית אֱלֹקִים. לֹא בְרֵד, לֹא רוּחוֹת, לֹא שְׁלֵגִים, לֹא גְשָׁמִים יְכוּלִים לְמַנְעוֹ מִלְּבוֹא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת. אִם אָדָם

כל־כף חזק בזה, להתפלל במנין בכל יום, אזי כאשר
 נעדר יום אחד — הקדוש־ברוך־הוא שואל היכן הוא.
 ואם נתגלה שהוא חולה, הקדוש־ברוך־הוא שולח לו
 רפואה שלמה, אם נתגלה שהוא בעל חוב, הקדוש־
 ברוך־הוא משפיע עליו שפע. בני־אדם אינם יודעים
 מעלת התפלה בצבור. אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק
 א', סימן נה): צב"ר — ראשי תבות: צדיקים, בינונים,
 רשעים; שזה תפלה בצבור, אפלו אדם רשע גמור, אבל
 בא לבית־הכנסת ולבית־המדרש, הקדוש־ברוך־הוא
 מוחל לו על כל עוונותיו. בני־אדם אינם קולטים דבר
 זה, ולכן אינם מעריכים מעלת התפלה בבית־הכנסת.
 וזהו עמל"ק, שמכניס בפירות וספקות באדם, ועלינו
 לעסק ב"מחית עמלק" ולמחקו לגמרי. אומרים חכמינו
 הקדושים (ילקוט בלק תשעא): מה הנחלים הללו בני־אדם
 יורדים לתוכם כשהם טמאים וטובלים ועולים טהורים,
 כף בתי כנסיות ובתי מדרשות, בני־אדם נכנסים לתוכם
 מלאי עברות ויוצאים מלאי מצוות. אדם נכנס לבית־
 הכנסת ועונה "אמן יהא שמה רבא", קדשה, ברכו, והנה
 מתפלל להקדוש־ברוך־הוא, איזו זכות היא זו! וזה מה
 שעמלק רוצה — לקרנו, שלא נבוא לבתי כנסיות
 ולבתי מדרשות, כי שם משכן השכינה. חכמינו
 הקדושים אומרים (במדבר רבה, פרשה יא): הנה זה עומד אחר
 כתלנו, אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות. היום אין לנו

בית-המקדש, אבל אומרים חכמינו הקדושים (מגלה כט.):
 "ואהי להם לבית-מקדש מעט" — אלו בתי פנסיות
 ובתי מדרשות. ולכן בית-הכנסת ובית-מדרש צריכים
 לשמר מאד מאד בקדשם, ולא לזלזל בזה, לא לדבר
 באמצע התפלה, אשר זהו עון חמור מאד.

וכן בבתי מדרשות, שאדם בא ולומד בהם תורה,
 אומרים חכמינו הקדושים (קדושין ל:): בראתי יצר הרע,
 בראתי תורה תבלין פנגדו; אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן,
 חלק א', סימן א'), שהיצר הרע מתלבש במצוות, העקר
 לביטל את האדם מלמוד התורה הקדושה. אומר רבנו
 ז"ל: התורה שוברת את השגיונות של בני-אדם.
 וכמאמר ז"ל (סוטה ג): אין אדם עובר עברה, אלא
 אם-כן נכנס בו רוח שטות; אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן,
 חלק א', סימן ז): כל אחד כפי עוונותיו, כן נכנסה בו רוח
 שטות, וכדי לשברה, צריכים ללמד תורה, כי התורה
 היא בצורת מקל, ומשגע אינו מבין שפה אחרת רק
 מקל, כמה שמדברים אתו ומסבירים לו בהגיון — איננו
 מבין. אבל כשלוקחים מקל — תכף מבין. ולכן אומר
 רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו): תאות נאוף היא
 התאוה של כלליות השבעים אמות. אין עוד דבר
 שמשגע את האדם כתאות נאוף, ועושה את האדם
 משגע ממש, וזה אותיות עצמלק — ע' מק"ל, זה הע'

כנגד הע' אמות הכלולים מתאות נאוף, ואיך שוברים אותם? על-ידי מקל, ע' עם מק"ל זה אותיות עמל"ק. כשאדם זוכה ולומד תורה, הוא שובר את עמל"ק. ולכן היצר הרע יעשה כל מיני פעולות שבעולם, העקר שאדם לא ילמד תורה, והעקר מפחד שאדם ילמד הלכה, כי רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יא): הלק"ה ראשי תבות (תהלים ק, א): "ה'ריעו ל'הוי"ה כ'ל ה'ארץ", כשאדם לומד הלכה, רואה שכל הבריאה שרה שירות ותשבחות להקדוש-ברוך-הוא, הלק"ה מגלה את הבורא יתברך שמו, וכמאמר ז"ל (נדה עג.): כל השונה הלכות בכל יום, מבטח לו שהוא בן עולם הבא, אל תקרי הלכות אלא הליכות; ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפו): מי שלומד הלכה פוסקים, נעשה בעל הבית בעולם, כי יודע שהכל של הקדוש-ברוך-הוא. ולכן מי שחוזר בתשובה, הדבר הראשון שעליו לעשות — ללמד הרבה הלכה, אחרת לא ימלט שיהיה בור ועם הארץ ואינו יודע הלכה. ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'): כשרוצה אדם לחזור בתשובה, הוא צריך להיות בקי בהלכה, בקי ברצוא ובקי בשוב, הוא צריך להתחזק בין בעליה ובין בירידה, וזה זוכים על-ידי למוד הלכה, אין עוד דבר ששובר כל-כף את עמלק כמו למוד הלכה. אבל טבע של האדם, שכל-כף נשבר, שאינו מאמין בעצמו, וחושב: "ממני כבר לא יהיה שום דבר", כף

מסית אותו היצר הרע: "תראה, אתה ממילא בור ועם הארץ, אדם חלש אפי, מחף מלכלך בזהמה, אתה אדם מערער, אינך קולט את הלמוד" וכו' — זה עמלק, ואותו אנו מחיבים למחות מאתנו. וזו מצות עשה של "מחית עמלק", שעלינו למחק את עמלק שנכנס בנו, צריך לדעת שאני כן יכול וכן אצליח! וזאת מצינו כתוב (אסתר ג, ד): "ויהי כאמרם אליו יום ויום ולא שמע אליהם, ויגידו להמן לראות היעמדו דברי מרדכי, פי הגיד להם אשר הוא יהודי". המן-עמלק בא יום יום אל מרדכי, ורצה שישתחוה אליו, שמרדכי יתבטל לפניו. רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ערב) על הפסוק (תהלים צה, ז): "היום אם בקלו תשמעו", אם אתם רוצים לשמע בקולו יתברך, תדעו שאין לכם רק היום הזה. בא המן יום יום אל מרדכי, ורצה שישתחוה אליו, אבל מרדכי אינו מתפעל ממנו, ולא שמע אליהם, אינו שומע אל שליחי המן, אלו שאומרים לו: "היום הזה אינו היום שלך. למה אתה כל-כך שבור?! ואתם עונה: "היום קמתי במצב רוח לא טוב, היום רבתי עם מישהו, היום בזו אותי, היום אני מבהל ומבלבל, היום לא ישנתי טוב, היום לא אכלתי, אזי אינני יכול כבר ללמד היום, אינני יכול להתפלל, היום אינני יכול לקיים מצוות", הוא שוכח, שהיום הזה אף פעם לא יהיה לו יותר, כל מה שתופס ביום הזה — זה יהיה שלו. תסתכל על יום

הָאֶתְמוֹל, מֵה שְׁזָכִיתָ לְתַפְסֵ אֶתְמוֹל — זֶה יִשְׁאֵר לְךָ, זָכִיתָ לְהִתְפַּלֵּל שְׁחָרִית, מִנְחָה, עֶרְבִית בְּמִנְיָן, רַקְדָּת וְהִיִּיתָ בְּשִׂמְחָה אֶתְמוֹל — זֶה שְׁלָךְ, זָכִיתָ לְלַמַּד תּוֹרָה: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גִּמְרָא, מְדַרְשׁ, הִלְכָה — זֶה שְׁלָךְ. לֹא נִשְׁבַּרְתָּ — אֲשֶׁרִיד! וְלָכֵן לָמָּה לֹא תַעֲשֶׂה אֶת זֹאת גַּם הַיּוֹם — תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, תִּרְקַד מְרֹב שִׂמְחָה, תִּתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, תִּקְיֵם מְצֻוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲפֹלוּ קִצָּת, פְּסוּק אֶחָד, מִשְׁנָה אַחַת, מִימְרָא אַחַת, הִלְכָה אַחַת וְכוּ', זֶה מֵה שְׁיִשְׁאֵר מִמֶּךָ, אֵל תִּדְחָה אֶת זֹאת לְיוֹם הַמָּחָר. וְלָכֵן מְצִינּוּ בְּמִלְחָמַת עֲמֶלֶק, שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת יז, ט): "וַיֵּצֵא הַלָּחֶם בְּעֲמֶלֶק מִחָר", עֲמֶלֶק אוֹמֵר לְאָדָם: "מָחָר", הַיּוֹם הַזֶּה כָּבֵר לֹא הַיּוֹם שְׁלָךְ" וְכוּ', אֵךְ לֹא וְלֹא! כִּי הַיּוֹם הַזֶּה יֵשׁ לְךָ עוֹד שְׂעָה, שְׂעֵתִים, שְׁלֹשׁ, אַתָּה יְכוּל לַעֲשׂוֹת כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה מְצֻוֹת. וְזוֹ מַעֲלַת הַצְּדִיק הָאֲמֵת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְרֻדְכִי, "כִּי הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר הוּא יְהוּדִי", אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְגִלָּה יג): כָּל הַכּוֹפֵר בְּעִבּוּדָה זָרָה — נִקְרָא יְהוּדִי; עִם יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים וּטְהוּרִים, מִי כְּעַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ, הֵם כּוֹפְרִים בְּעִבּוּדָה זָרָה וּמֵאֲמִינִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק הָעֵקֶר לְהִתְגַּבֵּר עַל עֲמֶלֶק שְׁרוּצָה לְשִׁבֹר אוֹתִי, לוֹמֵר לִי שְׂאִינְנִי שְׁוֶה מְאוּמָה, עוֹשֶׂה עָלַי מַחְלָקַת, מִבִּיא עָלַי כָּלֵב שְׁנוּשֶׁךְ אוֹתִי, שְׁגוֹנֵב אֶת כְּסָפִי, שׁוֹבֵר אוֹתִי לְגִמְרִי, מוֹסֵר אוֹתִי בְּמִסִּירוֹת, מְשַׁפִּיל אוֹתִי, מְדַבֵּר עָלַי כָּל דְּבַר רַע — זֶה עֲמֶלֶק, וְעָלַי לְקַיֵּם: "מְחִית

עמלק" ! למחות את הטמאה הזו שהוא הפלג, ושללא יהיה לי עסק עם הפלג הזה. פל"ב אותיות: ב' לך. הפלג פרוץ אחר האדם, כמאמרם ז"ל (עבודה זרה ה.): כל העובר עברה, קשורה בו בפלג. אין לו מנוחה — לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, אז צריכים לקחת מקל, ולשבור את ראש הפלג, ולומר לו: לך ב' — משני העולמות: מהעולם הזה ומהעולם הבא, אל תבוא אחרי, איני צריך אותך.

ואין עוד דבר ששובר את היצר הרע כמו למוד משנ"ה, שמשנה את טבע האדם. אם הייתם יודעים גדלת למוד משניות, הייתם רצים ולומדים משניות. אומרים חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה ז', סימן ג'): אין הגליות מתקבצות אלא בזכות משניות. משנ"ה אותיות נשמ"ה, ולכן רבנו ז"ל נתן תקון לכמה מאנשי שלומנו, שייגרסו בכל יום ח"י פרקים משניות, אשר זה מטהר את האדם מכל מיני טמאה וזמה, ומשנ"ה את האדם. והיצר הרע מאד מפחד מלמוד משניות יותר מכל הלמודים, כי הוא יודע, שאם אדם ילמד משנה — אין לו כבר מה לעשות אצל האדם הזה. מהי משנה? לשון כפל, עוד פעם ועוד פעם. מה זה עמלק? לשון קרירות, "אשר קרף בדרך", כאומר: "לא, מה פתאם, אתה כבר לא תצליח, אינך יצלח, ממך לא יצא שום דבר", זהו

עֲמֶלֶק, שְׁשׁוּבֵר אוֹתָךְ, וּמְכַנִּים בְּךָ סִפְקוֹת, שְׂאִינֶךָ שְׁוֵה כְּלוּם. לֹא-כֵן מְשַׁנֵּה לְשׁוֹן כְּפוּל, הֵינּוּ אֶתְּךָ רוֹצֵה לְשֹׁבֵר אוֹתִי שְׂאִינִי שְׁוֵה מְאוּמָה, אֲזִי אֶרְאֶה לְךָ שְׂאֶלְמַד עוֹד פְּעַם וְעוֹד פְּעַם, וְאֶחָזֵר עוֹד פְּעַם לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אוֹתִי אַף אֶחָד לֹא יוּכַל לְשֹׁבֵר, אוֹתִי אַף אֶחָד לֹא יוּכַל לְרַחֵק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סְנֵהדְרִין מ.ב.): בְּמִי אֶתְּךָ מוֹצֵא מְלַחֲמָתְךָ שֶׁל תּוֹרָה? בְּמִי שֵׁישׁ בְּיָדוֹ חֲבִילוֹת שֶׁל מְשַׁנָּה. וְלָכֵן כָּל אֶחָד הָרוֹצֵה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, שְׂיִלְמַד הַרְבֵּה מְשַׁנָּה, כִּי הַמְשַׁנָּה מְשַׁנָּה אֶת הָאָדָם. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סְנֵהדְרִין ק.): "טוֹב לֵב מִשְׁתָּה תָּמִיד" — אֵלּוּ בְּעֵלֵי מְשַׁנָּה; מִי שְׁלוֹמֵד מְשַׁנָּה תָּמִיד, הוּא תָּמִיד שְׂמֵחַ, הוּא חָשׁ שֶׁהִצְלִיחַ הַיּוֹם לְשֹׁבֵר אֶת הַיֵּצֵר הָרָע.

וְכֵן עֵקֶר "מַחֲתֵית עֲמֶלֶק" הוּא רַק לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, רַק לְלַמַּד תּוֹרָה וְרַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, זֶה "מַחֲתֵית עֲמֶלֶק", רַק לְהִיּוֹת בְּאַחֲדוּת עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. תִּרְאוּ מַה זֶה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, עֲמֶלֶק — שְׂמְכַנִּים בְּבִנְי-אָדָם שְׂנֵאת חֲנָם, שְׂשׁוֹנָאִים אֶת הַזּוּלָּת עַל לֹא דְבָר. עֲמֶלֶק זֶהוּ כָּלֵב, כָּלֵב זֶה נוֹאֵף, שְׂמֶלֶק אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, לֹא אֶכְפֹּת לוֹ שְׂדֵם יִשְׂרָאֵל נִשְׂפָּךְ כַּמִּים, הוּא צָרִיךְ לְסַפֵּק אֶת הַכְּבוֹד שֶׁלוֹ, לְמֵלֵא אֶת תְּאוּוֹתָיו. וְלָכֵן עֲלֵינוּ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! תַּעֲזֹר לִי

לזכות ל"מחית עמלק" בשלמות, שאזכה למחק את עמלק שנמצא בי, שאזכה לאהב את כל יהודי, שאזכה להתחשב בכל בר ישראל, שאזכה להיות נכלל עם כל יהודי", ואם אדם יהיה חזק בזה – להתאחד יחד עם נשמות ישראל, על-ידי-זה יזכה ל"מחית עמלק".

ואומרים חכמינו הקדושים (תנחומא תצא יא): אין ה' שלם ואין הפסא שלם, עד שימחה זרעו של עמלק. בזכות זה שנתאחד יחד, ונשתדל לעקר מאתנו את השנאת חנם, ולעזר זה לזה, על-ידי-זה נזכה ל"מחית עמלק" בשלמות, ויקים אצלנו (עובדיה א, כא): "והיה להוי"ה המלוכה", כל המלכות תהיה של הקדוש-ברוך-הוא, אמן ואמן!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!